

CZU: 615.1/.2:616-039.75

ASISTENȚA FARMACEUTICĂ A BOLILOR PALIATIVE

Adelina CEAICA*, Corina SCUTARI

*Catedra de farmacologie și farmacie clinică
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
din Republica Moldova*

Autor corespondent*: corina.scutari@usmf.md

Conducător științific: Corina SCUTARI, dr. șt med. conf. univ.

Introducere. Îngrijirea paliativă în Republica Moldova este organizată din anul 2000 la nivel de servicii non-statale. În ultimii ani au fost create programe educaționale pentru instituțiile de învățământ. În ciuda eficienței dovedite, accesul la îngrijiri paliative este limitat sau inexistent în multe țări, mai ales în cele în curs de dezvoltare, ducând la o suferință nedorită în rândul a milioane de pacienți în fiecare an. Studiile despre datele contemporane referitor la verigele principale care protejează organismul împotriva suferințelor cauzate de boli paliative prezintă interes major pentru practica medicală și farmaceutică.

Scopul lucrării. Reprezintă studiul particularităților epidemiologice, clinice și farmacoterapeutice ale bolilor paliative.

Material și metode. Studiul clinic a fost efectuat la Fundația Filantropică Medico-Sociale „Angelus Moldova”. Metodologia de lucru a constat în analiza a 97 cazuri de boli paliative în perioada anului 2022-2023 la centrul Moldova Angelus. Datele obținute au fost prelucrate statistic și interpretate având în vedere vârsta, sexul, statutul profesional, evoluția bolii, boli concomitente și tratamentul efectuat.

Rezultate. În baza rezultatelor obținute s-a constatat, că majoritatea cazurilor de boli paliative au fost cauzate de cancer de glandă mamară,

cancer pulmonar și cancer al colului uterin. În jur de 70 la sută cazuri de adresare, boala a fost deja în stadiul III B sau chiar IV, când șansele de supraviețuire la 5 ani sunt minime sau chiar inexistente. Polimorfismul manifestărilor clinice ale bolilor paliative îngreuiază diagnosticul. Cele mai comune semne și simptome caracteristice bolii au fost dureri în oase, osalgii violente (100%); artralgiile (26%); greață, vomă, constipații (84%), anorexie (83%), pierdere în greutate (48%), febră (25%), slăbiciune generală (76%). De multe ori, tratamentul se adresează simptomatologiei, nefiind diagnosticat procesul malign care determină simptomele. Ținta tratamentului este ameliorarea rapidă a durerii și prevenirea recurenței sale. Tratamentul trebuie adaptat stadiului de boală a pacientului. se bazează pe o evaluare minuțioasă a fiecărui simptom în parte. Farmacoterapia bolilor paliative a constatat în administrarea analgezicelor opiacee (92%), glucocorticoizilor (82%), diureticelor (34%), anxioliticelor (28%), hipnoticelor (22%), antidepresivelor (15%) și laxativelor (38%).

Concluzii. Dezvoltarea îngrijirilor paliative în Republica Moldova este susținută prin obiectivele specifice ale acestui document, precum promovarea asistenței medicale integrate și asigurarea continuității serviciilor medicale și farmaceutice pentru soluționarea problemelor de sănătate a populației, prin dezvoltarea îngrijirilor comunitare și la domiciliu, în care sunt incluse și îngrijirile paliative. De asemenea, un rol important prezintă îmbunătățirea calității asistenței farmaceutice și creșterea satisfacției pacienților, prin asigurarea respectării drepturilor pacienților.

Cuvinte cheie: boli paliative, dureri, tratament, analgezice.

ORCID-ul autoarei

Corina Scutar

<https://orcid.org/0000-0001-5390-5493>